

یادی از استاد ایرج خواجوی از اساتید هنرهای تجسمی مشهد که ۱۷مهر در قطعه هنرمندان به خاک سپرده شد

وداع با یکی از پشتوانه های فرهنگی شهر

شکیبا اخمیی

مشهددرمهرامسال،استادایرج خواجوی که سال ها در عرصه هنرهای تجسمی شهرمان فعال ویکی ازمشوقانهمیشگی جوانان بود را از دست داد. او در سال ۱۳۱۴در قوچان به دنیا آمدواز پنج سالگی، فراگیری هنر نقاشی را آغاز کرد. این هنرمند که در دوران کودکی حدود سه سال نزد برخی از هنرمندان روس آموزش دیده بود، با اصرار پدرش نقاشی های برخی محله های دهه ۱۳۰۰مشهد را نیز نقاشی می کرد. مرحوم خواجوی معلم بود و بعد از بازنشستگی به آموزش هنرهای تجسمی مشغول شد. این هنرمند که شاگردان زیادی در مشهد تربیت کرده و آثارش در نمایشگاه های زیادی به نمایش گذاشته شده است، ۱۶مهر بر اثر کھولت سن درگذشت. از این رو ما به سراغ برخی از هنرمندان و اساتید هنرهای تجسمی مشهد رفتیم و با آن ها درباره مرحوم خواجوی و ویژگی های کاری و شخصیتی اش گفت وگو کردیم.

- پرچم دار نقاشی معاصر خراسان

غلام رضاخلیلی،هنرمندنقاش کهپیشینه آشنایی اش با استاد خواجوی به دهه ۶۰برمی گردد، یادآور می شود، در زمانی که من تازه فعالیت هنری ام را شروع کرده بودم، هیچ هنرستان ودانشگاه هنری در مشهد وجود نداشت، اما در همان دوران اساتید تأثیرگذاری ماننداستاد خواجوی درمشهد مشغول فعالیت بودند که هنر را به شکل اصولی به علاقه مندان تدریس می کردند. در واقع در دهه ۶۰و ۷۰مرحوم خواجوی واساتید دیگری چون قدیر صباغیان توانستند جای خالی دانشگاه و هنرستان هنر را برای جوانان پر کنند.

این هنرمندادامه می دهد:مرحوم خواجوی از همان زمان تا همین اواخر دست از کار نکشیدند و همواره در محافل هنری حضور فعالی داشتند، به طوری که می توان گفت ایشان یکی از پرچم داران نقاشی معاصر خراسان بودندکه درنهایت پرچم را به دست نسل بعدی و جوان هاسپردند. او با اشاره به حضور هزاران نقاش در مشهد که در مقاطع مختلف تحصیل کرده اند خاط نشان می کند: بی شک یکی از کسانی که برای این اتفاق بدون هیچ چشمداشتی تلاش کرد و عمرش را گذاشت، استاد ایرج خواجوی بود. خلیلی در ادامه خاطره ای از زمان آشنایی خود با مرحوم خواجوی بیان می کند: استاد با تمام عشق و وجودش به تدریس می پرداخت و به هنرجویانش اجازه می داد در آتیه اش کار کنند یا اینکه حتی به خانه اش بروند. این خصوصیت را هم در مقابل همه افراد داشت، یعنی برایش تفاوتی نمی کرد هنرجو را بشناسد یا نه.

به گفته او خلیلی از افرادی که این رفتار و اخلاق استاد را دیده اند، الان همین شیوه اخلاقی را سرلوحه کارشان قرار داده اند.

خلیلی با اشاره به رئالیستی بودن آثار استاد خواجوی یادآور می شود، استاد همه تکنیک ها را می شناخت و به سبک های مختلف اشراف داشت، اما به طور کلی بیشتر آثار او رئالیستی و تحت تأثیر فضای هنر خراسان بود. به گفته این هنرمند، آثار باقی مانده از استاد خواجوی گنجینه ای برای خانواده اش و نسل آینده هستند و باید حفظ شوند، چون استاد خواجوی مانند همه هنرمندان بزرگ فقط متعلق به خودش نیست، بلکه متعلق به یک جامعه است و آثارش پشتوانه ای فرهنگی برای این استان

ریحانه موسوی

اولین روز از همایش دوروزه «هم اندیشی ملی بازخوانی مفهومی مکتب هنر رضوی»، چهارشنبه

۱۸مهرماه، ازسوی مؤسسه آفرینش های هنری آستان قدس رضوی در سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی برگزار شد. دراین همایش سی نفر از استادان برجسته کشور از جمله حسن بلخاری، محمد خزاعی، ایرج داداشی، علیرضا شیخی، هادی ربیعی، سمانه رستم بیگی، محمد رضا میریدی، سید امیر کوشه ای و محمود ارژمند حضور داشتند. در این رویداد دوروزه، موضوعاتی همچون تأملی در معنا و مفهوم مکتب هنر رضوی (با تأکید بر تکوین مکتب هنر رضوی)، مفهوم شناسی هنر رضوی، نسبت معارف و فرهنگ رضوی با مکتب هنر رضوی، منبع شناسی هنر رضوی، زیبایی شناسی مکتب هنر رضوی، روش شناسی مطالعات معطوف به هنر رضوی، بررسی مطالعات بین المللی و منطقه ای در زمینه هنر رضوی، مبانی نظری هنر دوره اسلامی و امام رضا^ع و تجلی هنر رضوی در معماری، بررسی و درباره آن ها بحث و گفت وگو شد.

- انتقال زیبایی های کلام معصومین^ع با زبان هنر**

امیرمهدی حکیمی، مدیرعامل مؤسسه آفرینش های هنری آستان قدس رضوی، در آغاز این همایش با بیان اینکه از دو منظر می توانیم به مکتب هنر رضوی نگاه کنیم و به آن بپردازیم، گفت: این مکتب از یک منظر شبیه مکتب هنری است که در جهان پس از خلق آثار هنری به وجود آمده اند. بسیاری از مکتب های هنری گذشته مابه گونه ای هستند که هنرمندانی آثاری را خلق کرده اند و با بررسی آن مجموعه آثار به یک مکتب رسیدیم. قرن ها، هنرمندان زیادی در جوار مضجع شریف حضرت رضا^ع آثار زیادی را خلق کرده اند که شاید بی مانندترین گنجینه

و شهر محسوب می شوند.

خلیلی همچنین پیشنهاد می دهد؛ همان طور که در کوهسنگی نگارخانه ای رایه یاد استاد ترمه چی نام گذاری کرده ایم، می توانیم دیگر نگارخانه های دولتی، پارک های مرتبط با فضای فرهنگی و هنری یا حتی فرهنگ سراها را به نام دیگر اساتیدمان از جمله مرحوم خواجوی مزین کنیم. همچنین در آنجا رزومه و عکس آثار اساتید را در دسترس مردم قرار دهیم تا هرکسی مراجعه می کند، متوجه شود هنرهای تجسمی مشهد و خراسان چه پشتوانه هایی داشته که توانسته اند چراغ خلاقیت، معرفت و هنر را روشن نگه دارند.

او همچنین با اشاره به فعال بودن استاد خواجوی تا روزهای پایانی حیاتش، می گوید: استاد تا همین اواخر باهمان انرژی و صداقت دوران جوانی اش برای هنرجویان وقت می گذاشت. او همچنین تلاش می کرد در همه محافل هنری خصوصی و دولتی و هرجایی که فعالیت هنری شکل می گیرد، حضور پیدا کند.

به گفته خلیلی، استاد خواجوی به تنهایی گنجینه ای از تاریخ هنر و نقاشی بود که خیلی از هنرمندان امروز خراسان و مشهد، مستقیم یا غیرمستقیم وام دار تلاشش هستند.

- صریح اللهجه بود**

حسین طالابی، پیشکسوت عرصه هنرهای تجسمی و نقاشی، درباره مرحوم خواجوی می گوید: استاد خواجوی بعد از بازنشستگی اش از معلمی، هنر نقاشی را به طور جدی تر دنبال کرد. او همچنین در طی دوران فعالیت حرفه ای خود آثار بسیار زیبایی را به تصویر کشید که بیشترشان در فضای تاریخی و قومی هستند.

این هنرمند پیشکسوت در ادامه استاد خواجوی را انسانی وارسته و با اخلاق معرفی می کند که همواره به فکر جوان ها و راهنمایی کردن آن ها بوده است. طالابی یکی از صفات دیگر مرحوم خواجوی را صریح اللهجه بودنش بیان و خاطره ای را بازگو می کند: ما از سال ۱۳۷۲ اجلاسی به نام «قدیر» را به یاد استاد قدیر صباغیان راه اندازی کردیم که مرحوم خواجوی در این اجلاس همواره حضور فعالی داشتند و همیشه رک حرفشان را می زدند.

طالابی در بخش دیگری از صحبت هایش بر ضرورت حفظ آثار استاد خواجوی تأکید می کند و از نیاز مشهد به یک

موزه هنرهای معاصر می گوید: آثار هنرمندان نباید در تاریکی خانه ها بمانند و یکی یکی از بین بروند. این آثار چکیده زحمات هنرمندان در طول عمرشان هستند و گنجینه بزرگی برای هنر و فرهنگ خراسان محسوب می شوند، از این رو باید برای حفظ آن ها تلاش شود. من در هفتاد و هشت سالگی ادعا دارم که اگر حمایت شوم یا ارتباطی که با خانواده هنرمندان دارم می توانم این کار را به سرانجام برسانم و موزه هنرهای معاصر را تأسیس کنم.

- نگاه متفاوت به هنر**

صالح موسویان، مجسمه ساز و نقاش، درباره ارتباط خود با مرحوم ایرج خواجوی می گوید: نگاه استاد خواجوی به هنر، یکی از دلایل نزدیکی من به این هنرمند بود. به دنبال اندیشه بودم و تا حدودی استاد خواجوی می توانستند در این قضیه کمک کنند. از سوی دیگر اینکه هر دو اهل قوچان بودیم نیز باعث شد تا چند سالی را در کنار هم سپری کنیم.

او به تجربه تدریس استاد خواجوی در مدرسه ششم بهمن قوچان به عنوان معلم هنر اشاره می کند و یادآور می شود، اجداد مرحوم خواجوی بعد از اتفاقات شوری از آذربایجان به سمت خراسان مهاجرت و در نهایت قوچان را برای زندگی انتخاب کردند. در واقع علاقه به مفاخر و تاریخ آنجا را در دغدغه ها و اندیشه های ایشان می شد دید. برای مثال استاد، بابک خرم دین را بسیار دوست داشت که نقاشی اش را هم کشید.

به گفته این هنرمند، استاد خواجوی در طول حیاتش برخی از آثار خود را به ارگان های مختلف اهدا کرد که از میان آن ها می توان به اهدای اثری به موزه در دست ساخت آستان قدس رضوی در قوچان اشاره کرد. او با ابراز ناراحتی برای از بین رفتن برخی آثار استاد خواجوی خاطرنشان می کند، امیدوارم آثاری که از استاد باقی مانده حفظ شود و ما شاهد اتفاقی که پیش تر برای آثار مرحوم ترمه چی افتاد، نباشیم. موسویان یادآور می شود، متأسفانه در خراسان، محلی برای نگهداری آثار هنرمندان حوزه هنرهای تجسمی وجود ندارد اما الان فرصت مناسبی است که به این موضوع توجه و موزه هنرهای معاصر در خراسان تأسیس شود.

همایش ۲روزه «هم اندیشی ملی بازخوانی مفهومی مکتب هنر رضوی» در مشهد برگزار شد

هنر رضوی، بی مانندترین گنجینه هنری جهان اسلام

هنری جهان اسلام باشد.

وی مکتب رضوی را از زاویه دیگر شبیه مکاتب هنری معاصر جهان دانست وافزود: ما با اندیشه ای روی ربه هستیم که سخنان و سیره امام رضا^ع و مفاهیم دینی است. هنر و هنرمند می تواند به زیباترین وجه زیبایی های کلام معصومین^ع را به جامعه منتقل کند.

- نقش مفاهیم والای فرهنگ رضوی در زندگی مردم**

محمد جواد استادی، مشاور مدیرعامل مؤسسه آفرینش های هنری آستان قدس رضوی ومشاورکلان پروژه مکتب هنر رضوی، با اشاره به هدف و خروجی این رویداد، گفت: مؤسسه آفرینش های هنری آستان قدس رضوی، اقدامات خود را در راستای موضوعات مسئله محور تعریف کرده و همه کشش ها و فعالیت های اجرایی، متناسب با مسئله ای است که باید آن را حل کند. وی با بیان اینکه ایده های مطرح شده با عنوان مکتب هنر رضوی تعریف می شود، بیان کرد: مهم ترین وظیفه این است که چگونه می توانیم مفاهیم والای فرهنگ رضوی را در زندگی روزمره مردم جاری کنیم. استادی افزود: در این مسیر دانشگاه هنر

ایران، تعامل و همکاری شایانی داشت و تفاهم نامه ای نوشته شده و کنگره بین المللی مکتب هنر نیز مهم ترین دستاورد این تفاهم نامه است.

- مکتب به چه معناست؟**

در نخستین سخنرانی از روز اول این همایش حسن بلخاری، نویسنده، پژوهشگر و مدیر گروه مطالعات عالی هنر دانشگاه تهران، با ارائه موضوع تأملی در معنا و مفهوم مکتب هنر رضوی (با تأکید بر تکوین مکتب هنر رضوی) گفت: در عرف و قاموس فرهنگی ما ایرانیان مسلمان، مکتب دو معنای متفاوت و البته نزدیک به هم دارد. در حوزه مفاهیم دینی مکتب به مجموعه مبانی و اهداف یا امور مسلمین اطلاق می شود که در یک حوزه از سوی دین ارائه و به عنوان دستور زیربنای نظام دینی مورد توجه قرار می گیرد. در این مکتب، اهداف غایاتی هستند که در دین هر زمینه برای انسان ترسیم کرده است. اما در حوزه دوم که حوزه عام فرهنگی است، مکتب ماهیتی بسیار گسترده داشته و به هر نظام فرهنگی اطلاق می شود که اصول، مبانی، روش و اهداف خود را دارد. از این منظر مفهوم و کاربرد کلمه مکتب، یک مفهوم وارداتی است، وی معنای کلمه مکتب در

- فردی پویا در عرصه هنرهای تجسمی**

محسن اسدی از هنرمندان فعال در حوزه نقاشی و کاریکاتور، اولین دیدارش با استاد خواجوی را این گونه توصیف می کند: اولین ملاقات من با استاد به حدود سال ۱۳۸۲ برمی گردد، زمانی که ایشان به جد پیگیر تأسیس شرکت تعاونی هنرمندان بودند و بسیار تلاش می کردند تا بتوانند یک سری رفاهیات را از طریق شرکت تعاونی برای هنرمندان تأمین کنند.

او ادامه می دهد: خاطره خوب دیگری که از ایشان دارم به اختتامیه جشنواره «راه روشن» برمی گردد. ایشان در این مراسم اثر نفراول آقای عزیزی از اراک را که دیدند بسیار تحت تأثیر قرار گرفتند و یکی از آثار او رچینال خودشان را به این دوست بزرگوار هدیه دادند.

اسدی در پایان صحبت هایش استاد خواجوی را فردی مهربان و خوش برخورد توصیف می کند که همواره در عرصه فعالیت های هنرهای تجسمی مشهد پویا بوده است.

- توجه به هویت و فرهنگ ایرانی**

امیرمهدی وثوق، هنرمند مجسمه ساز، نیز درباره سبک و تکنیک استاد خواجوی به عنوان یک هنرمند تأثیرگذار در عرصه هنرهای تجسمی مشهد شناخته می شود، می گوید: استاد خواجوی با استفاده از تکنیک های نوین و مواد مختلف، آثار خاص و متمایزی در طول حیاتش او به خوبی از عناصر سنتی نقاشی ایرانی بهره می گرفت و آن ها را با رویکردهای مدرن ترکیب می کرد.

به گفته او در آثار استاد خواجوی به مسائل اجتماعی، هویت و فرهنگ ایرانی توجه ویژه ای شده است. وثوق درباره تأثیر مرحوم خواجوی بر هنرمندان جوان نیز بیان می کند: استاد خواجوی به عنوان یک مربی و الگو برای هنرمندان جوان عمل می کرد و با برگزاری کارگاه ها و نمایشگاه ها، دانش و مهارت های آن ها را گسترش می داد. به طور کلی، او نه تنها به عنوان یک هنرمند، بلکه به عنوان یک شخصیت فرهنگی و اجتماعی در هنر مشهد شناخته می شود.

می کنیم و این بدان معناست که ایمان داریم و تلاش می کنیم به دلایل عقلی اثبات کنیم، هنر و معماری رضوی دارای اصول، مبانی، رویکردها و اهدافی معین است یا دست کم این مجموعه هنری عظیم، قابلیت رهنوی و ظرفیت ظهور در قالب یک مکتب را دارد.

- مفهوم شناسی هنر رضوی**

در ادامه علیرضا شیخی، استاد هنرهای کاربردی دانشگاه هنر ایران، با بررسی مفهوم شناسی هنر رضوی بیان کرد: مکتب هنر رضوی، اصفهان و مشهد در زمان خود ساخته نشدند بلکه بعدها محققان به تحقیق و شناخت آن ها پرداختند.

وی با بیان اینکه ابتدا باید درباره وجود هنر رضوی و شناخت آن به لحاظ هستی شناسی و معرفت شناسی تأمل کنیم، اظهار کرد: مفهوم هنر رضوی از جنبه اثباتی و وجوه معنایی و روح حاکم بر این هنر در گستره تفسیری باید مدنظر قرار گیرد. با عنایت به اینکه واژه هنر اسلامی ره آورد محققان خارجی است، چه تلاشی در ایجاد یا سلب موضوع و مواردی از این دست توسط پژوهشگران داخلی انجام شده است؟ او بیان کرد: هنرهای دوره های مختلفی مانند سلجوقی و خوارزمشاهی تا جمهوری اسلامی، دارای ویژگی های خاص خود هستند و نباید به راحتی از کنار آن ها بگذریم. رئیس دانشگاه هنرهای کاربردی دانشگاه هنر ایران با اشاره به اهمیت شناخت و تعریف نمودهای بیرونی هنر رضوی، افزود: کارگذاشتن زینت و تزیینات معماری و آرایه های معماری به سادگی امکان پذیر نیست و نیاز به نگاه دقیق تری دارد. داشتن نگاهی جامع بادرک تاریخی و اجتماعی برای شناخت هنر رضوی لازم است. شیخی در پایان با اشاره به روح حاکم بر هنر رضوی و ویژگی های آن، بیان کرد: ضرورتی برای ایجاد مکتب جدید نداریم، بلکه باید به تبیین و تفسیر آنچه موجود است، بپردازیم.

آغاز ۸میلیاردی فیلم «زودپز»

فیلم جدید رامبد جوان در نخستین روزهای اکران خود بیش از ۸میلیارد تومان بلیت فروخت تا رقیبی جدی برای فیلم های صدر جدول فروش سینما باشد. به

گزارش ایسنا، «زودپز» که قرار بود از هفته گذشته روی پرده سینماها برود، اکران خود را از این هفته فروش بلیت نیم بها آغاز کرد و میزبان بیش از ۱۵۰هزار نفر تماشاگر شد.

این فیلم در دومین روز اکران خود، یعنی تا پیش از ظهر چهارشنبه، ۱۸مهرماه به فروش حدود هشت میلیارد تومان رسیده است و پیش بینی می شود در روزهای آخر هفته با استقبال بیشتری هم روبه رو شود.

در حال حاضر پرفروش ترین فیلم گیشه امسال سینما «نگزاس ۳» است که از خردادماه روی پرده سینماها بوده و با بیش از چهار میلیون و ۳۰۰هزار نفر تماشاگر ۲۴۳میلیارد تومان بلیت فروخته است.

عرضه اولین سریال بین المللی نمایش خانگی

کیایی، اولین سریال بین المللی برای عرضه در نمایش خانگی محسوب می شود. این سریال به طور مشترک با کشور ترکیه ساخته شده و در حال حاضر روزهای پایانی کار تولید خود را سپری می کند.

«هزار و یک شب» با حضور بازیگران مطرحی از ایران و ترکیه ساخته شده و بعد از اتمام مراحل پایانی کار، قرار است هم زمان در این دو کشور پخش شود. کیایی پیش از این سریال، تهیه کننده آثاری چون «بی گناه»، «هم گناه»، «پیکولو» و... در نمایش خانگی بوده و «هزار و یک شب» چهارمین سریالی است که قرار است از این هنرمند در این شبکه پخش شود.

هنر نمایی سعید شریف در اثر فیلم ساز مشهدی

فیلم برداری «رؤیای نیمه شب» در حالی روزهای پایانی خود را سپری می کند که از تازه ترین تصویر سعید شریف در نقش فتاح رونمایی شد. سعید شریف پیش از این در سریال «عشق کوفی» و «باغی» ایفای نقش کرده است. سریال «رؤیای نیمه شب» به نویسندگی سید حسین امیرجهرانی محصول سازمان هنری رسانه ای اوج است که اقتباسی ازاد از زمان مطرح «رؤیای نیمه شب» نوشته مظفر سالاری است. پیش از این بهاره افشاری، حسن معجونی، مه لقا باقری، محسن قصابیان و نسیم ادبی به عنوان بازیگران این سریال معرفی شده بودند و سایر بازیگران و عوامل این سریال تاریخی نیز به زودی معرفی خواهند شد.

«رؤیای نیمه شب» بعد از سریال تاریخی «عشق کوفی» دومین تجربه کارگردانی حسن اخوندپور است.

مستند «اماکن قرآنی محفل» ساخته شد

رسیده است. به گزارش مهر، سید محمد حسین هاشمی گلپایگانی تهیه کننده برنامه تلویزیونی «محفل» از تهیه تعدادی مستند قرآنی در کنار این برنامه تلویزیونی خبر داد و گفت: این مستند ها قرار است به عنوان گوشواره های برنامه «محفل» ساخته و نمایش داده شوند.

وی افزود: در این مستند ها قرار است به مکان هایی که در قرآن به آن اشاره شده پرداخته شود و به مخاطب نشان داده شود. برنامه قرآنی «محفل» برنامه استعدادیابی پرمخاطبی در حوزه قرآن کریم از شبکه ۳ سیماست که مخاطبان فراوانی دارد و توانسته اقشار مختلف مردم را با خود همراه کند و گامی در راستای هم نشینی بیشتر اقشار جامعه با قرآن، هنر قرأنت و حفظ قرآن بردارد.